

Til: Landbruks- og matdepartementet
Fra: Landbruksdirektoratet v/ Seksjon arealforvaltning
Dato: 15.06.2021
Vår referanse: 21/17999
Kopi til:

Rapport om statsforvalterens saksbehandling etter eiendomsregelverket i 2020

1. Bakgrunn for rapporteringen

1.1 Innledning

Ifølge tildelingsbrevet for Landbruksdirektoratet kapittel 7 skal direktoratet utarbeide en rapport om statsforvalterens saksbehandling etter eiendomslovgivningen til LMD. Rapporten er utarbeidet med bakgrunn i rapporteringsskjemaet som Landbruksdirektoratet sender ut årlig til statsforvalterne. Her oppgir statsforvalterne selv antall enkeltvedtak fattet etter eiendomsregelverket.

Rapporteringsskjemaet for 2020 er identisk med rapporteringa for 2019. Det ble informert om at vedtak om dispensasjon fra nydyrkingsforskriften § 5a (forbud mot nydyrking av myr) skal føres som ordinær nydyrkings sak i 2020, da dette har sammenheng med at kommunene først fra 2021 skal innrapportere dette som en egen sakstype i KOSTRA.

1.2 Kommunen og statsforvalterens rolle

Kommunen er som hovedregel førsteinstans i saker etter jord- og konsesjonsloven. Kommunen utøver lokalt skjønn innenfor rammene av de nasjonale landbrukspolitiske målene: å verne om arealressursene, landbruk over hele landet og legge til rette for en tjenlig eier- og bruksstruktur samt bosetting. Disse målene fremgår av formålsbestemmelsene til jord- og konsesjonsloven.

Statsforvalterens oppgave er å behandle klagesaker etter jord- og konsesjonslov. Statsforvalteren skal gi rom for kommunenes skjønnutøvelse, og samtidig påse at kommunene forvalter regelverket i henhold til de landbrukspolitiske målene. Statsforvalteren må derfor følge opp kommunens praksis slik at det ikke blir fattet avgjørelser i strid med nasjonale føringer. Statsforvalteren skal videre sørge for at rettssikkerheten til den enkelte blir ivaretatt i saksbehandlingen.

1.3 Statsforvalteren som førsteinstans eller klageinstans

Statsforvalteren er ordinær klageinstans i saker etter jord- og konsesjonsloven, jf. forvaltningsloven § 28. Imidlertid finnes det noen unntak der statsforvalteren behandler saker i førsteinstans. Nedenfor er en oversikt over typiske tilfeller der statsforvalteren er førsteinstans:

- Dersom kommunen er erverver, eier eller overdrager av eiendommen eller har annen tilknytning til den.
- Der statsforvalteren har omgjort kommunens vedtak utenfor ordinær klagesak etter forvaltningsloven § 35.
- Spørsmål om flere gårds- og bruksnumre utgjør en driftsenhet etter jordloven § 12 sjette ledd.
- Vedtak om tvangssalg eller tvangsmulkt etter konsesjonsloven eller vedtak om tvangsgebyr etter jordloven.

1.4 Videre fremstilling

Dette notatet presenterer en oversikt over antall enkeltsaker statsforvalteren har behandlet etter jord- og konsesjonslov i tidsrommet 2005 – 2020. Den første delen gir en generell omtale av bestemmelsene det er fattet vedtak etter, og enkelte kommentarer til statistikken. Til slutt kommer det et vedlegg med alle tabellene som viser antall enkeltvedtak fattet av statsforvalteren og utfallet av saken. Det er tidvis ulike tidsserier under de ulike tabellene. Dette skyldes at regelverket har blitt endret, slik at nye spørringer har kommet til underveis i tiden etter 2005.

2 Jordloven

2.1 Omdisponering og deling

Jordloven § 9 setter et forbud mot å bruke dyrka jord til andre formål enn jordbruksproduksjon, og forbud mot bruk av dyrkbar jord slik at den ikke kan brukes til jordbruksformål i fremtiden. Bestemmelsen har nær sammenheng med hensynet til å sikre matproduksjon, og å verne om arealressursene. Departementet kan i «særlege høve», dersom man etter en samlet vurdering finner at hensynet til jordbruksinteressene må vike, gi dispensasjon til omdisponering. Kommunen har delegert myndighet til å fatte vedtak om omdisponering i førsteinstans, mens statsforvalteren er klageinstans.

Jordloven § 12 fastsetter at deling av en landbrukseiendom krever tillatelse fra departementet. Bestemmelsen har til formål å legge til rette for en tjenlig eier- og bruksstruktur i landbruket, slik at landbrukets arealressurser blir forvaltet på en slik måte at man tar vare på matproduserende areal. Tillatelse til deling kan gis dersom sakens momenter etter en samlet vurdering etter jordloven § 12 tredje ledd taler for en fradeling. Delingstillatelse kan også gis dersom det vil bidra til å ivareta hensynet til bosetting i området, jf. jordloven § 12 fjerde ledd.

Tabellene 1.1 og 1.2 viser antall enkeltvedtak fattet av statsforvalteren etter jordloven § 9, som førsteinstans og klageinstans. Tabellene 1.3 og 1.4 viser antall enkeltvedtak fattet etter jordloven § 12 som førsteinstans og klageinstans. Tabellene viser antall enkeltvedtak fattet i perioden 2005 - 2020, og av tallene kan vi konstatere at sakstilfanget over tid er ganske jevnt, og uten store svingninger.

Driftsenhet – jordloven § 12 sjette ledd

Etter jordloven § 12 sjette ledd om delingsbestemmelsen til anvendelse dersom gårds- og bruksnummer er på «same eigarhand» og det «etter departementet sitt skjønn må reknast som ei driftseining». Kommunen kan be statsforvalteren vurdere om delingsbehandling er nødvendig dersom kommunen selv er i tvil om dette, eller i tilfeller der parten selv ber om det. Statsforvalteren treffer enkeltvedtak om registerenhetene skal anses som én eiendom eller om avhending kan skje uten delingsbehandling. Vedtaket kan påklages til Landbruksdirektoratet.

Driftsenhetssaker utgjør en ikke ubetydelig andel av de klagesakene Landbruksdirektoratet behandler årlig. Imidlertid har vi manglet tall på hvor mange slike saker statsforvalteren behandler årlig. Fra 2017 har vi årlig etterspurt antall driftsenhetssaker behandlet av statsforvalteren, se tabell 1.5.

2.2 Driveplikt og nydyrking

Driveplikten omfatter all dyrka jord som kan nyttes til matproduksjon, og er hjemlet i jordloven § 8. Det er eier av jorda som har driveplikt. Eier kan velge å oppfylle driveplikten selv, eller ved bortleie. Ved bortleie stilles det en rekke krav til leiekontraktens utforming, jf. jordloven § 8 annet ledd. Eier kan etter § 8 a søke om lemping av vilkårene som er satt i § 8 annet ledd. En søknad om lemping kan for eksempel gjelde vilkåret i § 8 annet ledd om at jordleieavtalen må løpe i ti år. Etter § 8 a kan eier også søke om fritak fra driveplikten, typisk ved et nært forestående generasjonsskifte. Kommunen er førsteinstans i slike saker,

statsforvalteren er klageinstans.

Etter § 8 tredje ledd kan departementet pålegge eier av jord som ikke drives å leie jorda bort, tilplante med skog, eller gjør andre kulturlandskapstiltak. Kommunen hadde tidligere mulighet til å gjøre slike avtaler på vegne av eier dersom tiltakene ikke ble gjennomført. Ved lovendringer i 2017 ble denne muligheten tatt bort, mye på grunn av at hjemmelen er lite brukt og at det oppleves krevende for kommunen å ta den i bruk, se Prop. 92 L (2016-2017) punkt. 8.6.2.

Etter jordloven § 11 annet ledd kan departementet gi bestemmelser om nydyrking for å unngå skader på natur- og kulturlandskap. Disse bestemmelsene finner vi i forskrift om nydyrking av 2.5.1997 nr. 423. Etter forskriftens § 4 må nydyrking godkjennes av kommunen. Statsforvalteren er klageinstans.

Tabellene 1.6 og 1.8 viser antall saker om fritak etter jordloven § 8 a og om nydyrking § 11 jf. nydyrkingsforskriften § 4.

3 Konesesjonsloven

Konesesjonsloven § 2 fastslår at alle erverv av fast eiendom krever konesesjon, med de unntak som følger av loven. For erverv av bebygd eiendom må det søkes konesesjon dersom eiendommen har et areal over 100 dekar, eller over 35 dekar fulldyrka eller overflatedyrka jord. For ubebygd eiendom må det søkes konesesjon dersom ervervet gjelder en tomt over to dekar, eller ubebygde arealer som ligger i områder regulert til landbruks-, natur- og friluftsførmål samt reindrift i plan. Dette følger av konesesjonsloven § 4. I tillegg er det unntak fra konesesjonsplikt ved overdragelser av eiendom i nær familie. For bebygd eiendom kan det påhvile boplikt for å kunne overta konesesjonsfritt, se konesesjonsloven § 5 annet ledd.

Det følger av konesesjonsloven §§ 9 og 9 a hvilke momenter som kan vektlegges i en konesesjonsvurdering når eiendommen skal nyttes til landbruksførmål. Konesesjon skal innvilges med mindre det er en saklig grunn til å avslå. Hensynet til om ervervet vil ivareta hensynet til bosettingen i området og om det gir en god driftsmessig god løsning er viktige momenter. Ved erverv av bebygd eiendom med over 35 dekar fulldyrka eller overflatedyrka areal, eller ubebygde eiendommer med jordbruksareal, skal det i konesesjonsvurderingen tas hensyn til om den avtalte prisen ivaretar en samfunnsmessig forsvarlig prisutvikling.

Det skal videre tas hensyn til om ervervet vil ivareta en tjenlig eier- og bruksstruktur i landbruket. Dersom ervervet medfører at eiendommen blir eid i sameie, eller av et selskap med begrenset ansvar, kan dette tale for avslag hvis dette ikke er en tjenlig eier- og bruksstruktur i landbruket. Enkelte kommuner har egne forskrifter som setter unntaket for konesesjonsplikt etter § 4 og eller § 5 ut av kraft. Dette innebærer at det er konesesjonsplikt på erverv av fast eiendom som kan brukes som helårsbolig, se konesesjonsloven § 7. Dette er et virkemiddel kommunene benytter for å ivareta hensynet til bosettingen.

Rapporteringen viser et rimelig jevnt sakstilfang med normale svingninger. Tabell 2.1 og 2.2 viser antall enkeltvedtak fattet av statsforvalteren etter konesesjonsloven § 9 som førsteinstans og klageinstans. Dette er saker hvor eiendommen skal nyttes til landbruksførmål. Tabellene gir en oversikt fra 2005 - 2020.

Tabell 2.3 viser antall enkeltvedtak fattet av statsforvalteren som klageinstans i saker etter konsesjonsloven § 9 siste ledd, der erverver søker konsesjon fordi man ikke skal oppfylle lovbestemt boplikt etter § 5 annet ledd. Tabellen gir en oversikt over saker fra 2010 – 2020.

Tabell 2.4 og 2.5 viser antall enkeltvedtak fattet av statsforvalteren som førsteinstans og klageinstans i saker etter konsesjonsloven § 9, der erverver er et selskap med begrenset ansvar. Tabellen gir en oversikt for antall saker fra 2012 - 2020.

Tabell 2.6 viser antall enkeltvedtak fattet av statsforvalteren som klageinstans i saker etter konsesjonsloven § 7, der erverver må søke konsesjon fordi kommunen har forskrift om nedsatt konsesjonsgrense.

4 Omgjøring og kontroll

Statsforvalteren kan, utover som ordinær klageinstans etter forvaltningsloven § 28, også omgjøre vedtak utenfor ordinær klagesak etter forvaltningsloven § 35. Et særlig omgjøringsgrunnlag er fvl. § 35 tredje ledd. Hvis et vedtak er fattet i strid med nasjonale hensyn, som for eksempel hensynet til vern av arealressursene, vil det være offentlige interesser som tilsier at et vedtak kan omgjøres til skade for en part. Etter praksis er det kun vedtak som er egnet til å dreie praksis i en klart uheldig retning som kan omgjøres. I slike saker har statsforvalteren en frist på tre uker fra kommunens vedtak ble sendt til parten til å varsle om overprøving av vedtaket, og videre 3 måneder på seg til faktisk å omgjøre vedtaket. Videre kan statsforvalteren omgjøre kommunens vedtak uten hensyn til tid dersom kommunens vedtak er ugyldig eller omgjøringen er til gunst for parten. Imidlertid kan ikke statsforvalteren omgjøre ugyldige vedtak dersom disse er svært gamle.

Statsforvalteren har hjemmel etter jordloven § 3 fjerde punktum til å pålegge kommunen for en bestemt tidsperiode å sende inn utskrifter fortløpende av alle vedtak i en eller flere sakstyper etter konsesjonsloven og jordloven.

Tabell 3.1 gir en oversikt over antall saker som er innhentet av statsforvalteren med hjemmel i jordloven § 3. Tabellen er fordelt på hvilken bestemmelse i jord- eller konsesjonslov det gjelder. Tabellen viser tall fra 2010 - 2020.

Tabell 3.2 gir en oversikt over antall saker hvor statsforvalteren har omgjort kommunens vedtak med hjemmel i forvaltningsloven § 35. Tabellen viser tall fra 2005 - 2020.

Vedlegg.

1. Jordloven

1.1 Statsforvalteren som førsteinstans i omdisponeringssaker – jordloven § 9

Antall saker behandlet av statsforvalteren i førsteinstans fordelt på utfall, 2005 – 2020.

År	Saker i alt	Resultat	
		Innvilget	Avslått
2005	14	14	0
2006	17	17	0
2007	16	15	1
2008	13	12	1
2009	9	7	2
2010	11	10	1
2011	11	11	0
2012	21	21	0
2013	32	32	0
2014	12	11	1
2015	20	18	2
2016	15	13	2
2017	16	15	1
2018	18	17	1
2019	14	14	0
2020	24	23	1

Forklaring til tabellen: Under «resultat» er sakene inndelt etter om søknad om omdisponering ble innvilget eller avslått.

I en av sakene ble det ilagt tvangsgebyr for brudd på § 9.

1.2 Statsforvalteren som klageinstans i omdisponeringssaker – jordloven § 9

Antall saker behandlet av statsforvalteren som klageinstans fordelt på utfall, 2005 – 2020.

År	Saker i alt	Vedtak endret	Stadfestet	Resultat	
				Innvilget	Avslått
2005	32	17	15	18	14
2006	27	13	14	12	15
2007	26	5	21	6	20
2008	31	4	27	9	22
2009	34	10	24	9	25
2010	21	1	20	2	19
2011	21	5	16	7	14
2012	30	5	25	6	24
2013	20	3	17	3	17
2014	30	6	24	5	25
2015	24	0	24	0	24
2016	24	6	18	5	19
2017	20	1	19	2	17
2018	34	7	27	3	25
2019	26	2	24	4	14
2020	32	3	29	11	22

Forklaring til tabellen: Kolonnene «vedtak endret» og «stadfestet» angir om statsforvalterens vedtak endrer kommunens vedtak, eller om kommunens vedtak ble stadfestet i klageomgangen. Under «resultat» er sakene inndelt etter om søknad om omdisponering ble innvilget eller avslått.

1.3 Statsforvalteren som førsteinstans i delingssaker – jordloven § 12

Antall saker behandlet av statsforvalteren i førsteinstans fordelt på utfall, 2005 – 2020.

År	Saker i alt	Utfall av søknaden	
		Innvilget	Avslått
2005	76	69	7
2006	73	71	2
2007	79	77	2
2008	54	52	2
2009	46	44	2
2010	64	62	2
2011	51	46	5
2012	78	72	6
2013	67	65	2
2014	53	52	1
2015	79	78	1
2016	66	61	5
2017	59	46	13
2018	63	60	3
2019	65	61	4
2020	66	62	4

1.4 Statsforvalteren som klageinstans i delingssaker – jordloven § 12

Antall saker behandlet av statsforvalteren som klageinstans fordelt på utfall, 2005 – 2020.

År	Saker i alt	Vedtak endret	Stadfestet	Resultat	
				Innvilget	Avslått
2005	184	62	122	63	121
2006	159	40	119	40	119
2007	158	40	118	37	121
2008	155	29	126	33	122
2009	163	34	129	37	126
2010	113	20	93	22	91
2011	121	19	102	28	93
2012	117	15	102	17	100
2013	90	15	75	17	73
2014	86	14	72	19	67
2015	114	17	97	27	87
2016	92	17	75	15	77
2017	107	12	95	14	93
2018	89	8	81	12	77
2019	74	13	61	15	43
2020	107	7	100	15	91

Forklaring til tabellen: Kolonnene «vedtak endret» og «stadfestet» angir om statsforvalterens vedtak endrer kommunens vedtak, eller om kommunens vedtak ble stadfestet i klageomgangen. Under «resultat» er sakene inndelt etter om søknad om deling ble innvilget eller avslått.

1.5 Statsforvalteren som førsteinstans – jordloven § 12 sjette ledd

Antall saker om driftsenhet behandlet av statsforvalteren, 2017-2020.

År	Antall saker	Driftsenhet	Ikke driftsenhet	Påklaget til Landbruksdirektoratet
2017	30	19	11	5
2018	36	23	13	8
2019	22	18	4	6
2020	45	32	13	5

Forklaring til tabellen: Tabellen viser antall enkeltvedtak fattet med hjemmel i jordloven § 12 sjette ledd. Vedtakene er inndelt etter resultat «driftsenhet» eller «ikke driftsenhet». Vedtaket kan påklages til Landbruksdirektoratet. Dersom statsforvalteren i vedtaket finner at enhetene utgjør en driftsenhet, må det søkes om deling hos kommunen.

1.6 Statsforvalteren som klageinstans – jordloven § 8 a

Antall saker om fritak fra driveplikten behandlet av statsforvalteren som klageinstans, 2010 – 2020.

År	Saker i alt	Vedtak endret	Stadfestet	Resultat	
				Innvilget	Avslått
2010	1	0	1	0	1
2011	6	0	6	0	6
2012	3	1	2	1	2
2013	3	1	2	1	2
2014	2	1	1	1	1
2015	2	0	2	0	2
2016	1	0	1	0	1
2017	0	0	0	0	0
2018	2	1	1	0	2
2019	5	0	5	0	5
2020	1	0	1	0	1

Forklaring til tabellen: Kolonnene «vedtak endret» og «stadfestet» angir om statsforvalterens vedtak endrer kommunens vedtak, eller om kommunens vedtak ble stadfestet i klageomgangen. Under «resultat» er sakene inndelt etter om søknad om fritak fra driveplikten ble innvilget eller avslått.

For øvrig behandlet statsforvalteren én sak om fritak fra driveplikten i førsteinstans, der denne søknaden ble innvilget.

1.7 Statsforvalteren som klageinstans og førsteinstans – jordloven § 8 tredje ledd

I 2020 fattet ikke statsforvalteren som klageinstans vedtak hvor det ble gitt pålegg om bortleie. Som førsteinstans fattet ikke statsforvalteren i 2020 vedtak hvor det ble gitt pålegg om bortleie, men i én sak ble det ilagt tvangsgebyr.

1.8 Statsforvalteren som klageinstans – jordloven § 11 jf. forskrift om nydyrking

Antall saker nydyrking behandlet av statsforvalteren som klageinstans, 2005 - 2020.

År	Saker i alt	Vedtak endret	Stadfestet	Resultat	
				Innvilget	Avslått
2005	2	0	2	0	2
2006	11	6	5	5	6
2007	4	0	4	3	1
2008	3	2	1	2	1
2009	2	0	2	1	1
2010	4	3	1	2	2
2011	3	2	1	3	0
2012	2	2	0	2	0
2013	2	0	2	2	0
2014	0	0	0	0	0
2015	4	2	2	3	1
2016	1	1	0	0	1
2017	7	0	7	7	0
2018	10	4	6	5	5
2019	13	7	6	7	6
2020	14	6	8	9	4

Forklaring til tabellen: Kolonnene «vedtak endret» og «stadfestet» angir om statsforvalterens vedtak endrer kommunens vedtak, eller om kommunens vedtak ble stadfestet i klageomgangen. Under «resultat» er sakene inndelt etter om søknad om nydyrking ble innvilget eller avslått.

I 2020 behandlet statsforvalteren to saker om nydyrking i førsteinstans. I begge sakene ble søknad innvilget på vilkår.

2. Konesjonsloven

2.1 Statsforvalteren som førsteinstans i konesjonssaker – konesjonsloven § 9

Antall saker behandlet av statsforvalteren i førsteinstans fordelt på utfall, 2005 – 2020.

År	Saker i alt	Resultat	
		Innvilget	Avslått
2005	76	74	2
2006	73	72	1
2007	72	71	1
2008	61	59	2
2009	59	59	0
2010	70	70	0
2011	68	60	8
2012	56	54	2
2013	69	65	4
2014	69	68	1
2015	94	94	0
2016	80	77	3
2017	93	89	3
2018	60	59	1
2019	93	91	2
2020	54	50	4

Forklaring til tabellen: Under «innvilget» ble 15 av sakene innvilget på vilkår.

I én sak fattet statsforvalteren vedtak om tvangssalg og i en annen sak ble det fattet vedtak om tvangsmulkt.

2.2 Statsforvalteren som klageinstans i konsesjonsaker – konsesjonsloven § 9

Antall saker behandlet av statsforvalteren som klageinstans fordelt på utfall, 2005 - 2020.

År	Saker i alt	Vedtak endret	Stadfestet	Resultat		Vedtak om tilbaketrekning av konsesjon
				Innvilget	Avslått	
2005	74	32	42	43	31	
2006	59	26	33	32	27	
2007	55	16	39	24	31	
2008	66	21	45	30	35	
2009	53	19	34	33	20	
2010	36	8	28	13	23	
2011	40	14	26	22	18	
2012	33	5	28	14	19	
2013	34	12	22	18	16	
2014	26	10	16	12	14	
2015	35	10	25	16	19	
2016	23	8	15	8	15	
2017	54	11	33	29	25	
2018	56	18	38	27	29	
2019	37	8	29	10	22	3
2020	47	7	40	16	29	1

Forklaring til tabellen: Kolonnene «vedtak endret» og «stadfestet» angir om statsforvalterens vedtak endrer kommunens vedtak, eller om kommunens vedtak ble stadfestet i klageomgangen. Under «resultat» er sakene inndelt etter om søknad om konsesjon er innvilget eller avslått.

Fra og med 2019 har vi også spurt om hvor mange saker som gjelder vedtak om tilbaketrekning av konsesjon.

2.3 Statsforvalteren som klageinstans i konsesjonssaker ved erverv i nær familie – konsesjonsloven § 9 siste ledd

Antall saker behandlet av statsforvalteren som klageinstans der erverver søker om konsesjon fordi man ikke skal oppfylle lovbestemt boplikt etter konsesjonsloven § 5 annet ledd fordelt på utfall, 2005 – 2020.

År	Saker i alt	Vedtak endret	Stadfestet	Resultat		Vilkår om utsatt tilflytting	Vedtak om tilbaketrekning av konsesjon
				Innvilget	Avslått		
2010	13	6	7	9	4	4	
2011	22	7	15	9	13	5	
2012	20	2	18	5	15	3	
2013	23	6	17	10	13	4	
2014	12	4	8	5	7	1	
2015	10	2	8	2	8	1	
2016	15	6	9	7	8	4	
2017	11	3	8	2	9	1	
2018	8	1	7	2	6	1	
2019	7		7	2	6	2	1
2020	6	1	5	1	5	0	0

Forklaring til tabellen: Kolonnene «vedtak endret» og «stadfestet» angir om statsforvalterens vedtak endrer kommunens vedtak, eller om kommunens vedtak ble stadfestet i klageomgangen. Under «resultat» er sakene inndelt etter om søknad om konsesjon er innvilget eller avslått. Kolonnen «vilkår om utsatt tilflytting» angir i hvor mange av sakene det ble ilagt vilkår om at erverver må flytte til eiendommen på et senere tidspunkt for å innvilge konsesjon.

Statsforvalteren behandlet ingen saker som førsteinstans i 2020.

2.4 Statsforvalteren som førsteinstans der erverver er et selskap med begrenset ansvar – konsesjonsloven § 9

Antall saker behandlet av statsforvalteren som førsteinstans der erverver er et selskap med begrenset ansvar etter konsesjonsloven § 9, fordelt på utfall, 2012 – 2020.

År	Saker i alt	Resultat	
		Innvilget	Avslått
2012	0	0	0
2013	1	1	0
2014	3	3	0
2015	1	1	0
2016	5	5	0
2017	2	2	0
2018	6	5	1
2019	2	1	1
2020	3	2	1

Forklaring til tabellen: Under «resultat» er sakene inndelt etter om søknad om konsesjon ble innvilget eller avslått.

I en av sakene ble det stilt vilkår til innvilget konsesjon.

2.5 Statsforvalteren som klageinstans der erverver er et selskap med begrenset ansvar – konsesjonsloven § 9

Antall saker behandlet av statsforvalteren som klageinstans der erverver er et selskap med begrenset ansvar etter konsesjonsloven § 9, fordelt på utfall, 2012 - 2020.

År	Saker i alt	Vedtak endret	Stadfestet	Resultat	
				Innvilget	Avslått
2012	1	0	1	0	1
2013	4	1	3	4	0
2014	1	0	1	0	1
2015	1	0	1	0	1
2016	3	2	2	2	1
2017	7	3	4	3	4
2018	3	1	2	0	3
2019	11	1	10	1	10
2020	15	3	12	3	12

Forklaring til tabellen: Kolonnene «vedtak endret» og «stadfestet» angir om statsforvalterens vedtak endrer kommunens vedtak, eller om kommunens vedtak ble stadfestet i klageomgangen. Under «resultat» er sakene inndelt etter om søknad om konsesjon er innvilget eller avslått.

I en av sakene ble det stilt vilkår til innvilget konsesjon.

2.6 Statsforvalteren som førsteinstans og klageinstans i saker med nedsatt konsesjonsgrense – konsesjonsloven § 7

Antall saker behandlet av statsforvalteren som klageinstans i kommuner som har nedsatt konsesjonsgrense etter konsesjonsloven § 7, fordelt på utfall, 2005 - 2020.

År	Saker i alt	Vedtak endret	Stadfestet	Resultat	
				Innvilget	Avslått
2005	6	2	4	2	4
2006	9	4	5	4	5
2007	10	4	6	4	6
2008	6	4	2	3	3
2009	3	2	1	2	1
2010	12	3	9	3	9
2011	6	2	4	2	4
2012	9	0	9	0	9
2013	9	3	6	3	6
2014	5	0	5	0	5
2015	5	0	5	0	5
2016	8	3	5	3	5
2017	4	1	3	1	3
2018	4	1	3	1	3
2019	1	0	1	0	1
2020	5	2	3	1	4

Forklaring til tabellen: Kolonnene «vedtak endret» og «stadfestet» angir om statsforvalterens vedtak endrer kommunens vedtak, eller om kommunens vedtak ble stadfestet i klageomgangen. Under «resultat» er sakene inndelt etter om søknad om konsesjon er innvilget eller avslått.

3. Statsforvalterens bruk av kontrollhjemmel og antall omgjøringsaker

3.1 Statsforvalterens bruk av kontrollhjemmelen i jordloven § 3 fjerde punktum

Tabellen viser antall saker som er innhentet årlig av statsforvalteren fordelt på sakstype. Videre er det oppgitt hvor mange kommuner vedtakene er innhentet fra, og hvor mange av disse vedtakene som er omgjort av statsforvalteren, 2010 – 2020.

År	Antall kommuner	Omdisponering	Deling	Driveplikt	Konsesjon
2010	13	3	99	0	29
2011	5	0	27	0	48
2012	14	4	30	0	61
2013	5	14	73	1	43
2014	16	3	44	2	30
2015	13	1	90	0	61
2016	17	5	39	0	33
2017	18	5	45	0	60
2018	33	11	69	1	101
2019	18	10	106	1	107
2020	12	10	63	1	71

Fylkene som gjennomførte kontroll i 2020 var Rogaland, Trøndelag, Innlandet og Nordland.

3.2 Omgjøring av vedtak uten klage – forvaltningsloven § 35

Tabellen viser antall saker som statsforvalteren har vurdert og besluttet overprøving etter forvaltningsloven § 35. Tallene omfatter ikke de sakene som er innhentet med hjemmel i jordloven § 3, 2005 – 2020.

År	Jordlov		Konsesjon	
	Varslet omgjøring	Omgjort	Varslet omgjøring	Omgjort
2005	10	7	1	1
2006	12	7	4	3
2007	14	8	8	4
2008	33	20	19	12
2009	38	30	3	1
2010	24	23	12	7
2011	32	21	12	10
2012	40	26	7	5
2013	28	19	4	3
2014	9	6	3	2
2015	17	10	0	0
2016	18	8	7	6
2017	12	7	1	1
2018	13	9	3	2
2019	11	13	3	4
2020	10	13	12	9

Av vedtakene som ble omgjort av statsforvalteren i 2020 ble 17 av sakene omgjort med hjemmel i forvaltningsloven § 35 tredje ledd. Tre saker gjaldt ugyldige vedtak, og to av sakene gjaldt omgjøring som er til fordel for parten. Dette kan forklare hvorfor antall omgjøringer som er varslet er lavere enn faktisk antall vedtak, ettersom omgjøring til gunst for parten normalt ikke krever varsel.

